

На наш погляд, алгоритм побудови системи фінансової безпеки банку повинен мати такі етапи:

1. Визначення стратегії розвитку банку, займаного ним сегмента на ринку організаційно- штатної структури, підходів до підбору персоналу.

2. Аналіз зовнішніх і внутрішніх загроз. Аналіз кризових ситуацій, що мали місце раніше, їх причини та шляхи вирішення.

3. Проведення аудиту наявних (раніше введених) заходів щодо забезпечення фінансової безпеки та аналіз їх відповідності виявленим загрозам.

4. Моделювання нової системи фінансової безпеки банку: – план усунення виявлених в процесі аудиту зауважень; – пропозиції щодо вдосконалення фінансової безпеки банку, розрахунок всіх видів необхідних додаткових ресурсів; – плановані щомісячні витрати (бюджет) на забезпечення функціонування системи фінансової безпеки банку, визначення доцільності запланованих витрат.

5. Відповідно до визначених загроз, створення структури, головним завданням якого є забезпечення діяльності системи фінансової безпеки.

6. Експертна оцінка дієвості побудованої системи, введення її в експлуатацію.

Таким чином, на сьогодні не існує єдиної методики оцінки фінансової безпеки банку. Тому, для отримання повної інформації про рівень фінансової безпеки банку необхідно застосування сукупності методів, оскільки окремо жоден з них не надає повну інформацію для прийняття управлінських рішень та планування відповідних заходів.

Отже, фінансова безпека банків є важливим інструментом для досягнення їх комерційної мети – збільшення прибутку, накопичення капіталу, захисту їх різних інтересів, а також зміцнення позицій на ринку банківських послуг.

1. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк. - 2-е изд., стер. - К. : Эльга, 2009. - 776 с.

УДК 338.3

В.Ф. ПРОСКУРА

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту та
управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Під економічною безпекою, як правило, розуміють найважливішу якісну характеристику економічної системи, яка визначає її спроможність на основі стійкого забезпечення ресурсами підтримувати належний рівень функціонування економічних процесів, що в свою чергу буде сприяти розвитку народного господарства та покращенню умов життєдіяльності населення. Економічна безпека органічно входить у загальну систему державної безпеки, нарівні з такими її складовими, як підтримання соціального миру в суспільстві, обороноздатність країни, екологічна безпека. Всі елементи системи взаємопов'язані між собою та впливають один на одного: рівень обороноздатності держави напряму залежить від рівня розвитку та ефективності функціонування економіки яка у свою чергу забезпечується стабільністю взаємовідносин та відсутністю соціальних, або ж міжнаціональних конфліктів.

Термін «економічна безпека» уперше з'явився у 70-тих роках ХХ століття та отримав широке розповсюдження в економічно розвинутих капіталістичних країнах. У міжнародній практиці поняття «економічна безпека» з'явилося у 80-тих роках, а утвердилося і стало загальноновизнаним з прийняттям 40-ою сесією ГА ООН (1985 р.)

резолуції Міжнародна економічна безпека. Це стало підґрунтям для появи нової науки про економічну безпеку, яка отримала назву «екосестейт» (economic security of state) як науки про безпеку на рівні держави і в подальшому «екосекент» (ecosecent) – науки про економічну безпеку підприємства [1]. Першоджерелом виникнення поняття «економічна безпека» багато авторів вважають недобросовісну конкуренцію, що впливала на конкурентоспроможність національних товарів на зовнішньому та внутрішньому ринках, що у свою чергу зумовило необхідність розробки системи заходів як для захисту національних економічних інтересів, так і для захисту прав власних виробників та впорядкування взаємовідносин між ними на внутрішніх ринках..

В Україні поняття «економічна безпека» ввійшло у науковий лексикон не раніше 1994 року, після написання науковцем Г. Пастернак-Таранушенком підручника «Економічна безпека держави» [2].

У вітчизняних дослідженнях проблеми економічної безпеки регіональний аспект розглядався неодноразово, проте на багатоаспектність змісту відповідного поняття і неоднозначність підходів в розумінні «регіону» і «соціально-економічної системи» зумовили виникнення різних трактувань поняття «економічна безпека» стосовно до регіонального рівня.

На даний час існує значна кількість поглядів авторів на визначення суті поняття «економічна безпека регіону». Ми вважаємо, що економічна безпека регіону – це здатність його економічної системи ефективно функціонувати для забезпечення сталого поступального соціально-економічного розвитку регіону не зважаючи на постійний вплив зовнішніх і внутрішніх загроз. Можливо у недалекому майбутньому ми будемо говорити про появу нового напрямку науки про безпеку – економічну безпеку регіону «екосекрег» (ekosecreg) (від англ. economicsecurityofregion)

Рівень економічної безпеки регіону залежить від багатьох умов, а саме: його ресурсного потенціалу, виробничих та інвестиційних можливостей, ступеня економічної самостійності регіону, загальної та регіональної бюджетно-фінансової політики держави, а також рівня розвитку ринкової інфраструктури та наявності кваліфікованих кадрів для економіки і органів місцевого самоврядування.

Економічна безпека на регіональному рівні складається з наступних блоків [1]: виробничого, фінансового, науково-технологічного, соціально-демографічного, регіонального ринку праці, громадського, продовольчого, екологічного.

Основними загрозами економічній безпеці регіону в сучасних умовах є наступні:

- Відсутність нормативно-правової бази, яка регламентує економічні взаємовідносини регіонів, що в кінцевому результаті призводить до появи конфліктних ситуацій.
- Сучасна бюджетно-фінансова політика України яка не спрямована на створення мережі регіональних банків, наділених правом: надання позик, стягнення місцевих податків і зборів, розробки фінансового балансу та формування спеціальних фондів на рівні регіону, підтримки фінансової стабільності регіональних підприємств.
- Високий рівень корупції в управлінській системі та зрощення кримінальних структур з банківською та управлінською структурами.
- Недостатність або повна відсутність сприяння регіональному підприємництву, що призводить до зниження темпів розвитку економічної інфраструктури, в першу чергу суб'єктів господарювання – підприємців та підприємств.
- Протидія впровадженню економічних реформ системи господарювання як результат засилля консервативних керівників та низького рівня підготовки сучасних управлінських кадрів.
- Нерозуміння широкими масами населення суті економічних реформ, а також відсутність у населення свідомості господаря свого регіону і держави в цілому.

На економічну безпеку значний вплив має також можливість формування керівництвом регіону власної економічної політики яка буде враховувати як особливості регіону, так і загальнодержавні інтереси. При цьому першочергове та надзвичайно важливе значення має розмежування управлінських функцій між державним та регіональним рівнями управління.

Світовий досвід свідчить, що децентралізація призводить до поживлення економічних процесів, зростання темпів економічного розвитку регіонів, підвищення рівня життя населення, появу здорової конкурентної боротьби між підприємствами.

1. *Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. / О.М.Ляшенко – Луганськ : вид-во СНУ ім. В.Даля, 2011. – 400 с. 2. Пастернак-Таранушченко Г. А. Економічна безпека держави. Методологія забезпечення: Монографія. - К.: Київський економічний інститут менеджменту, 2003. - 320 с. 3. Криленко В.І. Економічна безпека регіону як складова забезпечення національної економічної безпеки / В.І. Криленко // Ефективна економіка. –2013. – No2. [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1779.*

УДК 330.101.5

В.С. РЕЙКІН

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та кредиту,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

«ІТАЛІЙСЬКИЙ» МЕТОД ОЦІНКИ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ

До спеціальних методів оцінки тіньової економіки макrorівня відноситься «італійський» метод, що базується на розрахунках показників зайнятості [1; 2]. При розробці цього методу фахівці італійського інституту статистики виходили з того, що отримати достовірні дані у секторі тіньового виробництва (особливо в малому бізнесі) та сфері послуг досить проблематично, внаслідок заниження реальних показників з метою ухилення від оподаткування. Окрім того, з одного боку малі підприємства та індивідуальні підприємці мають легальне право не вести повноцінний облік та здавати статистичну звітність, а з іншого – намагаються мінімізувати будь-які контакти із фіскальною службою. Тому основний акцент було зроблено на отриманні даних стосовно фактично відпрацьованого часу робочої сили. З цією метою організувалися спеціальні вибіркові анкетні опитування дорослих членів домогосподарств на предмет їх формальної та неформальної діяльності, які виступали джерелом первинної інформації для оцінки реального рівня зайнятості.

Дослідження проводяться на основі випадкової вибірки з дотриманням умов репрезентативності, а інтерв'юери здійснюють опитування щодо затрат часу членів домогосподарств в тій чи іншій галузі економіки. При цьому обліковуються будь-які затрати робочого часу – на великих чи малих підприємствах, або стосовно індивідуальної зайнятості. Отримана інформація надалі обробляється та екстраполюється на всю генеральну сукупність із перерахунком у середні відпрацьовані людино-дні. Одночасно здійснюється співставлення із продуктивністю праці одного зайнятого на підприємствах в офіційній економіці. Розмір тіньової економіки визначається як різниця між розрахунковою та офіційною величиною ВВП.

«Італійський» метод має два різновиди: 1) на базі розбіжностей між реальним рівнем зайнятості (з врахуванням самостійної та додаткової зайнятості) і офіційним показником; 2) між фактично відпрацьованим робочим часом та формально зареєстрованим [3, с. 33; 4, с. 55]:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>